

NÓGRÁD MEGYE ÖNKORMÁNYZATA

2014 – 2019. évi

GAZDASÁGI PROGRAMJA

Tartalomjegyzék

Rövidítések:.....	3
I.Bevezetés	3
I.1. Jogszabályi környezet	4
I.2. Szervezeti és működési keretek	7
I.3. Költségvetési, gazdálkodási környezet	9
II. Területfejlesztési célok	11
II.1. Versenyképes, vonzó Nógrád	12
II.2. Kelet-Nógrád felzárkóztatása, újraiparosítása	17
II.3. Nyugat-Nógrád gazdaság- és iparfejlesztése	17
II.4. Turisztikai vonzerő erősítése	18
II.5. Vidékfejlesztés	19
II.6. Fejlesztési elképzeléseink összefüggése más releváns tervekkel	20
II.7. Megyénk adottságaiból eredő erősségek, gyengeségek	22
III. Az Önkormányzat stratégiai céljai mellé rendelt eszközrendszerek	24
III.1. Önkormányzatunk testületi munkája.....	24
III.2. Önkormányzatunk kapcsolatrendszere.....	25
III.2.1. Kapcsolatunk a szomszédos megyei önkormányzatokkal	25
III.2.2. Kapcsolat a szlovák partnerrel	26
III.2.3. Egyéb nemzetközi kapcsolataink	28
III.2.4. Salgótarján Megyei Jogú Várossal való közreműködésünk.....	28
III.2.5. Együttműködés a megyei területfejlesztésben résztvevőkkel	28
III.2.6. Állami szervekkel való kapcsolódási pontjaink.....	29
III.2.7. Kapcsolataink felsőoktatási intézményekkel, tudásbázisú szervezetekkel	29
III.2.8. Civil- és egyéb szervezetekkel történő kapcsolataink.....	30
III.3. Esélyegyenlőségi feladatok	31
III.4. Rendezvényeinkről.....	31
III.5. Munkánk bemutatásának csatornái	33
IV. Kontrollkörnyezet önkormányzatunknál.....	33
V. Összefoglalás.....	34

Rövidítések:

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény	Mötv.
a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény	Tftv.
a közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 24/2003. (XII. 29.) Kgy. rendelet	SZMSZ
Nógrád Megye Önkormányzata	Önkormányzat
Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése	Közgyűlés
Nógrád Megyei Önkormányzati Hivatal	Hivatal
Nógrádi Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft.	Ügynökség
NORDA Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft.	NORDA
Magyar Államkincstár Nógrád Megyei Igazgatósága	MÁK
Nógrád Megye Területfejlesztési Programja	Program
Kis- és középvállalkozások	KKV
Észak-Magyarországi Regionális Területfejlesztési Konzultációs Fórum	Fórum
Nógrád Megyei Területfejlesztési Tanács	NMTT
Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács	ÉRFT
Területi Munkacsoport	TMCS
Ágazati Munkacsoport	ÁMCS
Magyarország Partnerségi Megállapodása	PM
Területi Operatív Program	TOP
Integrált Területi Program	ITP

I.Bevezetés

A középtávú terveinket a hatályos jogszabályok alapján gazdasági programban szükséges rögzíteni, mely tartalmazza elképzeléseinket, így egyfajta jövőképet vetít elő. Jelentős ez a fajta dokumentum abból a szempontból is, hogy a megyei önkormányzatok 2012-től megváltozott feladatrendszere az elmúlt ciklus második felétől lépett hatályba, ugyanakkor jelenleg öt évre kell meghatároznunk terveinket. Fejlesztéspolitika súlya azonban túlmutat a cikluson, amely nagyobb felelősséggel is jár. Természetesen a megyei önkormányzat jelenleg hatályos kötelező feladataiból kell kiindulni, azonban rögzíteni szükséges, hogy nyitottak vagyunk bármiféle olyan változásra, mely feladatainkat bővíti, a területi önkormányzatiság rendszerét erősíti.

Jelen időszakban – tekintettel arra, hogy a 2014-2020-as uniós költségvetési ciklus forrásai felhasználása érdekében több tervezési anyagot kellett készíteni – rendelkezésünkre állnak olyan dokumentumok, melyek feltérképezték a megyénk helyzetét, lehetőségeit, erősségeit. A Gazdasági Program összeállítása során figyelembevételre került a Területfejlesztési Koncepcióban, a Területfejlesztési Programban és az Integrált Területi Programban rögzítettek, így biztosított a fejlesztési dokumentációk összhangja.

I.1. Jogszabályi környezet

Az önkormányzatok gazdasági programjának elkészítésére vonatkozó keretszabályokat az Mötv. 116. §-a rögzíti. E szerint:

- „(1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- (2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.
- (3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.
- (4) A gazdasági program, fejlesztési terv – a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.
- (5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.”

A megyei önkormányzat számára az Mötv-ben meghatározott fő feladatokat a Tftv. részletezi.

A területfejlesztési tervezéssel összefüggő feladatok ellátása keretében:

- az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban – a megyei jogú városok önkormányzatának egyetértésével, valamint a fővárosi kerületi önkormányzatok többségének egyetértésével – kidolgozza és határozattal elfogadja a megyei és a fővárosi területfejlesztési koncepciót, illetve – a megyei és a fővárosi területfejlesztési koncepció és a megyei területrendezési terv figyelembevételével – a megyei és a fővárosi területfejlesztési programot, a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően,
- részt vesz az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepció, valamint az operatív programnak kidolgozásában, a megyei jogú városok önkormányzata és a fővárosi kerületi önkormányzatok kötelező bevonásával észrevételeik figyelembevétel,
- előzetesen véleményezi az országos, valamint a megyét vagy a fővárost érintő ágazati fejlesztési koncepciókat és programokat a megyei jogú városok önkormányzata és fővárosi kerületi önkormányzatok kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével,
- előzetesen véleményezi a térségi területfejlesztési koncepciókat és programokat,
- a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről,
- részt vesz a határ menti megyék határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában.

A területfejlesztési tervek végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátása keretében:

- nyomon követi és értékeli a megyei vagy fővárosi területfejlesztési koncepció és a megyei vagy fővárosi területfejlesztési programok végrehajtását,
- dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról,
- monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a területi operatív programok irányításában, megvalósításuk végrehajtásában,
- figyelemmel kíséri az operatív programok megyében vagy a fővárosban jelentkező feladatainak megvalósítását, beleértve a megyehatáron átnyúló és más nemzetközi programok végrehajtását a megyei jogú városok önkormányzata és a fővárosi kerületi önkormányzatok kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével,
- más megyei önkormányzatokkal és az államigazgatási szervekkel közösen, monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programok irányításában, részt vesz azok lebonyolításában, végrehajtásában,
- dönt a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból a megyei önkormányzat hatáskörébe utalt pénzeszközök felhasználásáról,
- a megye gazdaságának és foglalkoztatásának fellendítése érdekében gazdaságfejlesztési, befektetés ösztönző tevékenységet lát el, aminek elősegítése érdekében külön szervezetet hozhat létre vagy megállapodás alapján más szervezettel működhet együtt.

A területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében:

- összehangolja illetékességi területén az államigazgatási szervek, a települési vagy kerületi önkormányzatok, a megyei jogú város önkormányzata, a gazdasági és civil szervezetek fejlesztési elképzeléseit,
- területileg összehangolja a politikai és a területi szerepéből, továbbá a nemzetközi és határon átnyúló együttműködésből adódó feladatait, biztosítja azok összhangját,
- a települési önkormányzatok felkérése alapján elősegíti a helyi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak szerveződését,
- szakmai kapacitásával segíti a területfejlesztési önkormányzati társulások és a térségi fejlesztési tanácsok tervező, döntés-előkészítő, fejlesztési célokat feltáró, pályázatokat megalapozó tevékenységét,
- a térségi gazdaságfejlesztő szervezet útján koordinálja a megye területén az ipari parkok és a szabad vállalkozási zónák tevékenységét, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit a megye gazdasági szereplőivel együttműködve,
- vizsgálja és értékeli a megye vagy a főváros társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát, adottságait, a vizsgálatok során felhasznált információkat és a vizsgálatok eredményeit a területi információs rendszer rendelkezésére bocsátja,
- kölcsönös információcserével segíti a területfejlesztési és területrendezési információs rendszer működését, információkat biztosít a területi tervek készítéséhez, valamint fogadja a törvényben szereplő megyei szintre delegált feladatok elvégzése érdekében a központi adatbázisok adatait,

- a területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében önkormányzati rendeletet alkot a települési önkormányzatok, a megye területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek által a megye vagy a főváros területén uniós, központi vagy helyi önkormányzati költségvetési forrásból megvalósítandó fejlesztéseinek koordinációjáról.

A megyei önkormányzat területrendezési feladatkörében:

- az országos területrendezési tervvel összhangban, az érintett települési önkormányzatok véleményeinek kikérésével elfogadja a megye területrendezési tervét
- előzetesen véleményezi az országos, valamint a területét érintő területrendezési terveket,
- a megye területére vagy térségére – a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével – az országos területrendezési tervvel összhangban területrendezési tervet készít,
- a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről,
- együttműködik a többi érintett megyei önkormányzattal az országos területrendezési terv alá nem tartozó kiemelt térségek összehangolt tervezése érdekében,
- megküldi az elfogadott területrendezési terv kihirdetésétől számított 15 napon belül a terv elfogadásáról szóló rendeletet a rajzi munkarészek vektoros állományával együtt a dokumentációk gyűjtésére jogszabályban kijelölt szervnek.

A megyei önkormányzat vidékfejlesztési feladatkörében:

- dönt a hatáskörébe utalt vidékfejlesztési források felhasználásáról,
- összehangolja a vidékfejlesztési stratégiákat és akciókat a megyei, térségi, határ menti és határon átnyúló fejlesztési és területfejlesztési koncepciókkal és programokkal, valamint a megyét érintő területrendezési tervekkel,
- egyetértési jogkört gyakorol a vidékfejlesztési stratégiák, akciók jóváhagyását megelőzően,
- vidékfejlesztési források felhasználásával kapcsolatban közreműködői szervezeti feladatokat lát el a regionális fejlesztési ügynökség útján,
- elláthatja a helyi akciócsoportok, a közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek munkaszervezeti feladatait,
- a helyi akciócsoportok és közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek tevékenységében való részvétellel közreműködik azok tevékenységében,
- összehangolja a helyi akciócsoportok tevékenységét a fejlesztéspolitikához és a területfejlesztéshez kapcsolódóan,
- külön megállapodás szerint a vidékfejlesztési akciók végrehajtása során koordinációs és döntéshozatali feladatokat lát el,
- nyomon követi és értékeli a vidékfejlesztési akciók lebonyolítását és monitoring bizottsági feladatokat lát el a programok végrehajtásához kapcsolódóan,
- ösztönzi a települési önkormányzatok összefogását vidékfejlesztési programok kidolgozására és megvalósítására,
- a vidékfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátásáról önkormányzati rendeletet alkot.

A megyei önkormányzat koordinációs feladatkörében együttműködik a települési önkormányzatokkal, a megye fejlesztésében közvetlenül és közvetve közreműködő területi államigazgatási szervekkel, az érdekelt civil és szakmai szervezetekkel, továbbá

- a megyei területfejlesztési koncepció, program és partnerség elvének érvényesítése kapcsán meghatározott feladata végrehajtása érdekében döntést hoz,
- koncepcionálisan összehangolja települési településfejlesztési koncepciója és integrált településfejlesztési stratégiája, valamint településrendezési eszközei kidolgozását a megyei területrendezési tervhez való illeszkedésük érdekében
- előzetesen véleményezi a megye települési településfejlesztési koncepcióját és integrált településfejlesztési stratégiáját, valamint településrendezési eszközeit a megyei területfejlesztési koncepcióhoz és programhoz való illeszkedésük érdekében,
- véleményezi települési településrendezési eszközeit, a megyei területrendezési tervvel való összhang megteremtése érdekében,
- a megye területén működő bírósági nyilvántartásba vett területfejlesztési, környezetvédelmi, természetvédelmi civil szervezetek, valamint a nők és férfiak esélyegyenlőségéért küzdő szervezetek a területfejlesztést érintő kérdések megtárgyalására egyeztető fórumot hozhatnak létre, egyidejűleg jelezve a megyei önkormányzatnak együttműködési szándékukat. Az egyeztető fórum véleményét az adott napirend tárgyalásakor ismertetni kell.
- a megyei önkormányzat és a térségi fejlesztési tanács az e törvényben meghatározott területfejlesztési feladataival összefüggésben végzett munkájáról évente tájékoztatja a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős minisztert, valamint a területrendezési feladataival összefüggésben a területrendezésért felelős minisztert.

A leírtak alapján a Gazdasági Program az Önkormányzat átfogó, 2014-2019. időszakra szóló gazdasági és szakmai stratégiai tervdokumentuma, amely meghatározza az ellátandó feladatokat, a működés és a végrehajtás eszköz-és keretrendszerét. A dokumentumban bemutatásra kerülnek a megyei önkormányzat működésére vonatkozó jogszabályok által meghatározottak, ezen belül a területfejlesztési tervezési, területrendezési, vidékfejlesztési, valamint a koordinációs feladatok, illetve a nem kötelező, önként vállalt tevékenységek, továbbá az azokat rögzítő jogszabályok.

I.2. Szervezeti és működési keretek

A működésünket, ahhoz kapcsolódó döntési rendszert és szervezeti struktúrát helyi szinten az SZMSZ-ben szabályoztuk. E szerint a Közgyűlés munkáját két állandó bizottság, a Pénzügyi és Ügyrendi Bizottság, valamint a Területfejlesztési Bizottság segíti.

A Közgyűlés a megyei önkormányzat működésével, a közgyűlés elnöke, a megyei jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével, és a döntések végrehajtásának szervezésével kapcsolatos feladatok ellátására – külön alapító okirattal – létrehozta a megyei önkormányzati hivatalt.

A Hivatal jogi személy, önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv, a működéséhez szükséges előirányzatokat a megyei önkormányzat éves költségvetése határozza meg. A

Hivatal belső szervezeti felépítését, feladatait, működési rendjét a Közgyűlés hagyja jóvá. A jogszabályi változások, valamint az ebből eredő feladatellátás és annak erőforrás szükséglete számbavételével került kialakításra a Hivatal struktúrája. Mindezek mellett a feladatfinanszírozással párosuló költségvetési lehetőségeket is maximálisan figyelembe kell venni. A Közgyűlés a Hivatal munkájának meghatározó elemeként fogalmazza meg továbbra is a hatékony, takarékos gazdálkodást és munkavégzést.

A végrehajtás másik egysége az Ügynökség, mely az Önkormányzat 100 %-os tulajdonú gazdasági társasága. Törzstőkéje 4 M Ft. Az Ügynökség a NMTT munkaszervezeteként jött létre, a Tanács megszűnésével 2012. január 1-jével került az Önkormányzat tulajdonába. A 22/2013. (IV. 25.) Kgy. határozattal elfogadott alapító okirat szerint – többek között – közhasznú alapfeladata:

- a megye területére készített megyei területrendezési tervek előkészítésében, végrehajtásában való közreműködés,
- a gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási koncepcióknak a fejlesztéspolitikai, a határon átnyúló együttműködésből adódó feladatokkal történő összehangolása,
- a megyei jogú város önkormányzatával, az érintett települések önkormányzataival való együttműködés a településrendezési tervek összehangolása érdekében,
- együttműködés a megye gazdasági szereplőivel,
- területi információs rendszer kialakításában és működtetésében való részvétel,
- helyi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak támogatása,
- a megye fejlesztése érdekében együttműködés a területi államigazgatási szervekkel, civil és szakmai szervezetekkel,
- közreműködés a megye hosszú távú területfejlesztési koncepciójának elkészítésében, annak végrehajtásában.
- az országos területfejlesztési koncepció, területfejlesztési program véleményezése, közreműködés a nemzeti fejlesztési stratégia kidolgozásában.

Mindemellett az Ügynökség közhasznú tevékenység elősegítésére üzletszerű gazdasági tevékenységet is végezhet a meglévő kapacitás terhére. Az elmúlt három év azt mutatta, és a jelenlegi szabályozó rendszer alapján is az vetíthető előre, hogy a gazdasági társaság működése az Önkormányzat feladatátadásától és a költségvetési helyzetétől függ. Rövid távú célkitűzés, hogy a 2007 – 2013-as uniós költségvetési időszak forrásaiból, a nonprofit szféra számára megnyitott támogatások minél nagyobb volumenű lehívása realizálódjon az Ügynökségnél. Hosszabb távon, keresni kell a 2014 – 2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet általi lehetőségek maximális kihasználását.

A folyamatosan változó jogszabályi környezet következtében a feladatellátás erőforrás szükséglete, a költségvetési lehetőségek indokoltá teszik, hogy a Hivatal és az Ügynökség esetében is a struktúrát, az ahhoz tartozó munkaerőigényt állandó kontroll alatt tartsuk, amennyiben szükségeszerű és időszerű, közvetlen beavatkozást eszközöljünk.

E fejezeten belül a következő táblázat ismerteti az Önkormányzatunk tulajdonosi részesedésével működő gazdasági társaságokat. E ciklusban az a cél, hogy minél aktívabban igénybe vegyük az erőforrásaikat.

Megnevezés	Részesedés mértéke E Ft	Tulajdoni arány %
Nógrádi Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft.	4 000	100,00
KRF Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Zrt.	1 000	0,08
RÉGIÓ FINANSZ Pénzügyi Zrt.	1 000	0,15
NORRIA Észak-Magyarországi Regionális Innovációs Ügynökség Nonprofit Közhasznú Kft.	1 650	16,50
NORDA Észak-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft.	1 000	33,33
Összesen:	8 650	

I.3. Költségvetési, gazdálkodási környezet

A Tftv. rögzítette, hogy a fejlesztéspolitika területi szintjén jelentkező feladatokat a megyei önkormányzatok lássák el, ennek alapján 2012. évtől Önkormányzatunk alapvető szerepet tölt be az egységes fejlesztéspolitika kialakításában. A megyei és a regionális területfejlesztési tanácsok egyidejű megszüntetésével a megyei önkormányzatokhoz került hozzárendelésre az elemzési és tervezési feladat.

Önkormányzatunk az ágazati stratégiák területi szintű koordinációjával, és a fejlesztési tervek elfogadásával, teljesülésük nyomán követésével letéteményese a nemzeti fejlesztéspolitika hatékony megvalósításának. A megyei önkormányzatoknak 2012-től az intézményműködtető struktúra helyett olyan jellegű terület- és vállalkozásfejlesztési, foglalkoztatás-bővítési rendszerek támogatását kell biztosítani, melynek következtében a megye gazdasága önfenntartó lesz, mivel 2020-tól a területi felzárkóztatásra irányuló Európai Unió források megszűnnek.

Az Möt. 117. §-ban rögzítésre került, hogy az Országgyűlés feladatfinanszírozási rendszer keretében a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott módon támogatja a helyi önkormányzatokat az alábbiak szerint:

- „a) kötelezően ellátandó, törvényben előírt egyes feladatainak – felhasználási kötöttséggel – a feladatot meghatározó jogszabályban megjelölt közszolgáltatási szintnek megfelelő ellátását feladatalapú támogatással biztosítja, vagy azok ellátásához a feladat, a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a lakosságszám alapján támogatást biztosít,
- b) az a) pontba nem tartozó feladatainak ellátásához felhasználási kötöttséggel járó, vagy felhasználási kötöttség nélküli támogatást nyújthat.”

A sarkalatos törvényben rögzítésre került továbbá a takarékos gazdálkodás, a helyi önkormányzat jogszabályon alapuló, elvárható saját bevétel figyelembe vételének követelménye. A feladatfinanszírozási rendszernek biztosítani kell a helyi önkormányzatok bevételi érdekeltségének fenntartását. A központi költségvetés által biztosított forrást a helyi

önkormányzat éves szinten kizárólag az ellátandó feladatainak kiadásaira fordíthatja. Az ettől eltérő felhasználás esetén a helyi önkormányzat köteles a támogatás összegét – az államháztartásról szóló törvényben meghatározott kamatokkal terhelve – a központi költségvetésbe visszafizetni. Kivételes esetben, jogszabályban meghatározott módon a helyi önkormányzat működőképessége megőrzése érdekében kiegészítő támogatás adható.

A 2012-től átalakult vagyoni, pénzügyi helyzetünk jellemzője, hogy szinte teljes mértékben központi költségvetés feladatfinanszírozásától függ. Nem rendelkezünk olyan „szabad” erőforrással (gondoljunk akár ingatlanra, vagy szolgáltatásnyújtásra), mely folyamatos, tartós és jelentős volumenű bevételt eredményezne. A működés, működtetés kategóriájában szükséges megemlíteni, hogy az alapfeladatainkhoz illeszkedő pályázati források maximális kihasználása alapvető érdek, azonban ezek a források is központi lehetőségektől (pl. pályázati kiírásoktól, egyedi kormányzati döntésektől) függenek. Hitelfelvételi, vagy más egyéb kölcsön jellegű ideiglenes forrással sem számolhatunk, ugyanakkor pénzügyi felé fennálló kötelezettségeink sincsenek.

Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény az Önkormányzatunkat érintő támogatások jogcímeit a következők szerint állapítja meg:

- Önkormányzatunk feladataihoz közvetlenül kapcsolódó kiadások támogatásaként az előző évvel azonos összeg, 201,2 M Ft került rögzítésre.
- A megyei önkormányzatok rendkívüli támogatásaként a megyei önkormányzati tartalék előirányzata (500,0 M Ft) szolgál, mely pályázat alapján – a megyei önkormányzatok 2015. évi váratlan kiadásaira –, bevételeik figyelembe vételével igényelhető. (2012-től minden évben pályázatot nyújtottunk be a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatására. Az elnyert támogatás évenként 10 millió Ft-ot meghaladó volt.)
- Központosított előirányzatként az önkormányzatok és társulásaik európai uniós fejlesztési pályázatait saját forrás kiegészítésének támogatása jelenik meg.

Az elmúlt évek gazdálkodási gyakorlata azt mutatja, hogy a megyei önkormányzatok kötelező feladatai lineárisan nem függenek a területi nagyságtól, ugyanakkor az állami támogatás elosztásának mértékénél ez figyelhető meg. 2012-től változatlan nagyságrendű állami támogatást kaptak a megyei önkormányzatok, mely alapvetően meghatározza a működés, működtetés kereteit, mozgásterületeit. Ez a fajta forráselosztás önkormányzatunkat rendkívül hátrányosan érinti, ami indokoltá teszi, hogy az anomáliákat jelezzük a döntéshozóknak, lehetőségeinket kihasználva próbáljunk változtatni a kialakult rendszeren. A jelenlegi központi támogatás a kötelező feladataink ellátását alapszinten biztosítja, rendkívül takarékos és minimalizált gazdálkodás mellett.

Költségvetési és likviditási kockázatot jelent az is, hogy a különböző többlet működési költséget eredményező feladatok fedezetét a központi költségvetés nem lineárisan és időben folyósítja.

A működés, működtetés költségvetési környezetétől teljesen elkülönül a fejlesztéspolitika, valamint az egyéb pályázati jellegű forráselosztás. Ezek a tételek nem jelennek meg közvetlenül a költségvetésünkben, a pénzmozgás kímélése érdekében – a jogszabályi környezet szerint – a MÁK közreműködésével kerülnek a források a végső felhasználókhoz.

A 2014-2020 közötti időszak uniós támogatási kereteit az Európai Bizottság által elfogadott PM határozza meg. Ennek értelmében 7764,5 milliárd Ft EU-támogatás áll Magyarország rendelkezésére. Mindezek a makroszintű számok a megyénkre vetítve az alábbiakat jelentik:

A megyék integrált területi programjainak megvalósítására a forrást a TOP biztosítja. A kevésbé fejlett régiókban elhelyezkedő 18 megye területi szintű indikatív forrásallokációját a 2014-2020 közötti programozási időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, valamint az operatív programhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról szóló 1298/2014. (V. 5.) Korm. határozat rögzítette. A 2014. december 3-án megjelent 1702/2014. (XII. 3.) Korm. határozat az előző jogszabályt visszavonta, továbbá a forráskereteket és a fejlesztés területi szintjeit módosította. A megyénkbe jutó bevétel megoszlása a következő:

- Nógrád megyére jutó forráskeret: 41,13 Mrd Ft,
- Salgótarján Megyei Jogú Városra jutó forráskeret: 9,20 Mrd Ft.

A korábbi Kormányhatározattól eltérően az új jogszabály az integrált területi program kialakításához a megyei és a megyei jogú város szintjét jelöli meg.

A forráskereteken jól érzékelhető a gazdaságfejlesztésre történő fókuszálás, tekintettel arra, hogy erre a területre a keret 60%-a fordítandó. Ezzel összhangban a megyék esetében is a TOP források nagyobb részét gazdaságélénkítéssel összefüggő fejlesztésekre kell fordítani. Az ITP-be kerülő projektek finanszírozása azok szakmai előkészítettsége alapján történik.

A forráskeretek megoszlását az alábbi táblázat szemlélteti:

1702/2014. (XII. 3.) Korm. határozat szerint a megyei önkormányzatok és a megyei jogú város tervezési jogkörében készülő megyei szintű fejlesztési programok forrásainak indikatív megoszlása	Forrás (MFt)
Nógrád megye	41.130
Salgótarján MJ.V.	9.200
Összesen	50.330

II. Területfejlesztési célok

Az MÖtv.-ben meghatározott térségfejlesztési irányok a ciklusban lefedik a 2014-2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésével és végrehajtásával összefüggő feladatokat. A jelenleg hatályban lévő jogszabályi környezet alapján ezen túli forrásra vonatkozó beavatkozási lehetőségünk nincs, ugyanakkor mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a különféle, a költségvetési törvényben szereplő pályázati jellegű elosztásban szerepünk legyen.

Mind az uniós, mind az esetleges hazai források felhasználását alá kell rendelni a 80/2014. (IX. 10.) Kgy. határozattal elfogadott Programban rögzített célrendszernek. Nógrád megye 2030-ra megfogalmazott jövőképét annak címe összegzi a legjobban.

II.1. Versenyképes, vonzó Nógrád

A megyében élők elsősorban azt szeretnék látni, hogy Nógrád gazdasága fordulatot vesz, melynek eredményeként olyan térséggé válik, ahol kedvezők az életfeltételek, az életminőség. Nógrád megye fejlesztésének átfogó célja, hogy a gazdaság élénkítése, a meglévő természeti potenciálok kihasználása és a helyi társadalom aktivizálása által 2030-ra megálljon a leszakadás folyamata Magyarország más térségeihez viszonyítva, és előtérbe kerüljenek olyan új fejlődési lehetőségek, amelyek hosszú távon a megyét vonzó térséggé teszik mind a lakosság, mind a vállalkozások számára.

- A megyék rangsorában szinte minden mutatójában leggyengébb teljesítményt nyújtó gazdaság álljon fejlődő pályára. Fokozódjon a vállalkozói aktivitás, a kis- és középvállalkozások versenyképessége és foglalkoztatás bővítési potenciálja. A térség gazdasági profilját adó, hagyományokkal rendelkező ágazatok fejlesztéseiknek köszönhetően legyenek képesek megfelelni a világgazdasági kihívásoknak, emellett jelenjenek meg a gazdasági fejlődésnek lendületet adó tudás alapú, kreatív ágazatok. Növekedjen a vidék foglalkoztatási képessége, használjuk ki hatékony és fenntartható módon természeti és épített erőforrásainkat, egyedi, palóc hagyományainkat, történeti, kulturális értékeinket, örökségünket. → FEJLŐDŐ GAZDASÁG

Munkahelyteremtés	KKV munkahelyteremtő beruházásai. Új termelőkapacitások létrehozása Nógrád megyében. Munkahelyteremtő beruházások a szolgáltató szektorban. Tudatosan fejlesztett szociális, közösségi vállalkozások.
Tőkevonzó képesség javítása	Új zöldmezős iparterületek kialakítása. Ipari parkok bővítése, termelői inkubátorok fejlesztése. Barnamezős területek alkalmassá tétele beruházások fogadására. Kiemelt fejlesztési területek közötti elérhetőségének javítása. Komplex befektetés-ösztönzési akciók.
Vállalkozás-élénkítés	Újszerű, eddig nem alkalmazott modellek bevezetése a vállalkozás élénkítésben. Megyei vállalkozási tanácsadó- és mentorhálózat felépítése és működtetése. Vállalkozások menedzsment és szakmai ismereteit javító gyakorlatorientált képzések. Megyei KKV együttműködési hálózatok létrejöttének elősegítése. Fiatal gazdák támogatása.
Helyi hozzáadott érték növelése	Csúcstechnológiák bevezetése, új, fejlett munkakultúrák elterjesztése a vállalkozásoknál. Termékek feldolgozottságának fokát növelő beruházások. Minőségbiztosítási rendszerek bevezetése és megfelelési feltételek biztosítása a piacbővítéshez.

	Modern menedzsment alkalmazását elősegítő informatikai megoldások elterjesztése.
Tartózkodási időt meghosszabbító turisztikai fejlesztések	Megyei, vagy térségi jelentőségű desztináció létrehozása, komplex turisztikai beruházások indukálása. A megye meglévő, meghatározó, jelenleg szegmentált, különálló kínálati elmeit egységes kínálati rendszerré fejlesztése. Szálláshelyek minőségi fejlesztése. Turisztikai szolgáltatások fejlesztése, illetve professzionális termékfejlesztés. Mikrotérségi, települési szintű, vidéki turizmust kiszolgáló komplex szolgáltató központok létrehozása. Megyei turisztikai marketing akciók. Új célcsoport szegmensek bevonását megalapozó akciók, beruházások hálózatépítéssel.
Helyi termék előállítás és értékesítés ösztönzése	Helyi termék feldolgozó kisüzemet, műhelyt létrehozó beruházások. Háziipar fejlesztését szolgáló modellek. Helyi termék alapú marketing akciók, országos vonzerejű rendezvények. Legjobb gyakorlatok szerzése helyi termék alapú gazdaságfejlesztésben. Helyi termék előállító és értékesítő hálózatok létrehozásának ösztönzése.
Hatékony gazdálkodás a korlátozottan rendelkezésre álló erőforrásokkal, alternatív megoldások elterjedésének elősegítése	Új modellek az önfenntartó helyi gazdaság területén. Korszerűtlen középületek költséghatékony fenntartásának elősegítése. Vállalkozások energia-racionalizálása. Hulladék újrahasznosító beruházások. Környezeti kármentesítés a veszélyeztetett területeken. Lakossági öko-szemléletet elősegítő komplex programok.
Piacbővítés elősegítése	Mikro- és kisvállalkozások marketing tevékenységét erősítő gyakornok program. Elektronikus kereskedelem elterjesztése. Beszállítói inkubáció. KKV export inkubáció és tanácsadás. Magyar-szlovák határmenti kereskedelmi kapcsolatok bővítése. Komplex külpiaci akciók.

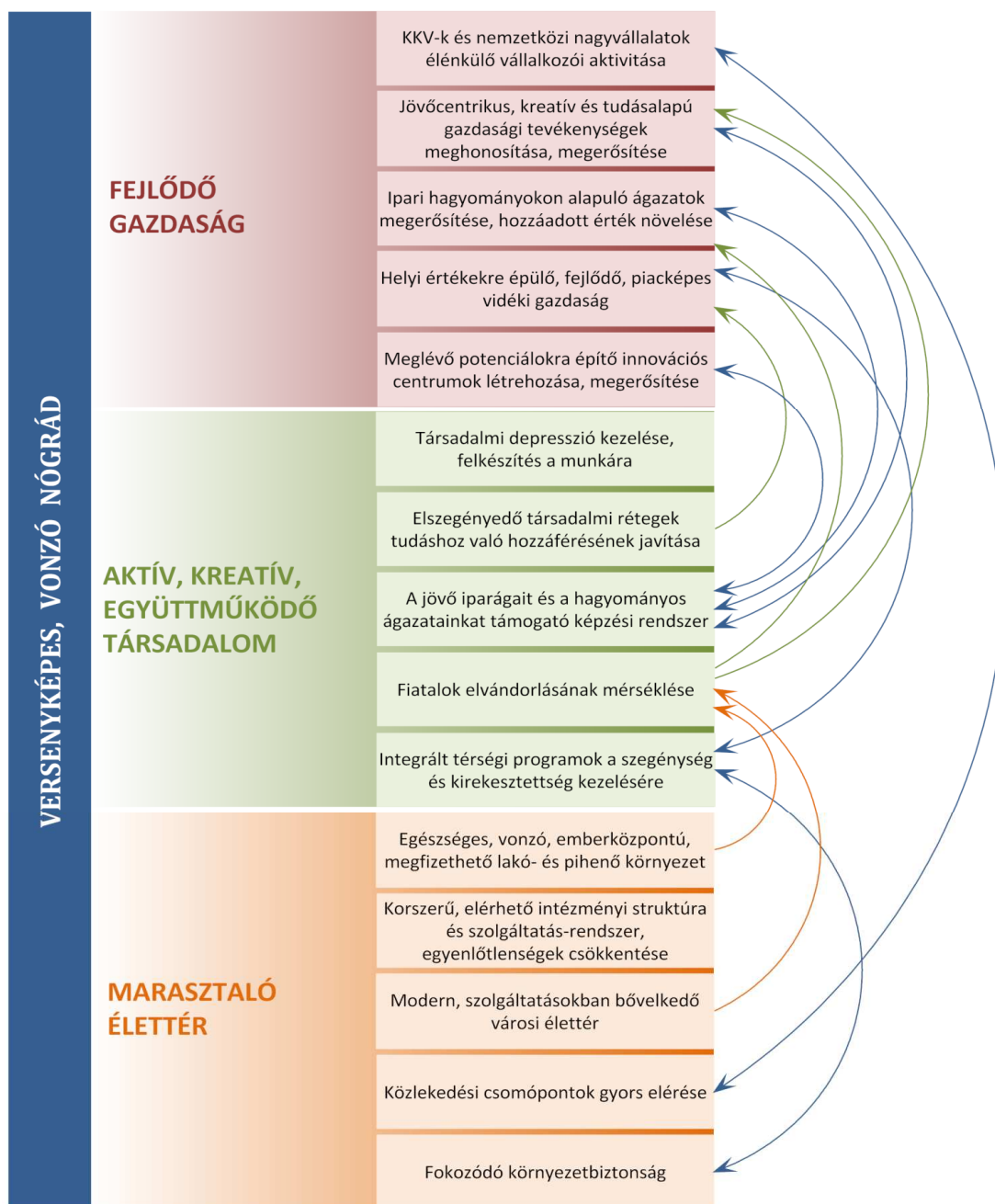
- Fokozódjon a társadalom aktivitása, amely elengedhetetlen a foglalkoztatottság növeléséhez. Enyhüljön a fejlődést akadályozó társadalmi depresszió, a mélyszegénységben élők kilátástalansága, javuljon a lakosság egészségi állapota. A periférián élők is növekvő eséllyel férjenek hozzá a tudáshoz. A megújulási, innovációs képesség növelése érdekében fokozódjon a társadalom kreativitása, együttműködési készsége. Javuljanak az emberek munkához jutási esélyei azáltal, hogy a munkaerőpiacon eladható tudáshoz és kompetenciákhoz jutnak. Nógrád megye semmi esetre sem lehet fehér folt Magyarország felsőoktatási térképén. → AKTÍV, KREATÍV, EGYÜTTMŰKÖDŐ TÁRSADALOM

Foglalkoztathatóság javítása	Széleskörű pszichoszociális alapú mentális felkészítő programok és mentorálás a hátrányos helyzetűek számára. Új felnőttképzési modellek a munkaerőpiaci igények hatékony kielégítésére. Értékteremtő közmunka, képzésekkel összekapcsolva. Speciális munkaerőpiaci felkészítés fogyatékos célcsoportoknak.
Kompetencia és tudás növelése	Kompetencia alapú képzések a munkaerőpiac igénye alapján. Komplex megoldások hiányszakmák megszüntetésére. Alkalmazottak szakmaspecifikus nyelvi ismereteinek fejlesztése. Alkalmazottak képzettségi szintjének növelése. Felsőfokú intézménystruktúra újra fogalmazása. Kistérségi tanulóközpontok kiépítése felnőttképzési céljából.
Innovációt elősegítő kezdeményezések	Innovációs központ létrehozása. Piacképes fejlesztési eredmények bevezetésének, piacra jutásának segítése. Első innovációs lépések a mikro- és kisvállalkozásoknál. KKV-k innovációs tevékenységének támogatása. Kreativitás fejlesztés az általános iskolától a munkahelyekig.
Komplex programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére	A probléma komplexitásának megfelelő megyei szintű módszertani szakértői támogatás kialakítása. Néhány települési mintaprogram elindítása, menedzselése, eljárások terjesztése.
A helyi társadalom vitalitásának növelése	Települési, térségi egészségmegőrző programok. A helyi társadalom depressziós állapotát kezelő programok bevezetése. Települési, mikrotérségi orvosi rendelők felújítása, akadálymentesítése, felszereltségének növelése. Kórházak összehangolt, egymást kiegészítő fejlesztése. Az új járó beteg központok fokozott bevonása az „egynapos” beavatkozásoknál. Multidiszciplináris Rehabilitációs központ fejlesztés, szolgáltatások. Egészségipari fejlesztések.
Nógrád megye helyzetét javító civil kezdeményezések	Hálózatok, együttműködések létrejöttének elősegítése. Tehetségfeltáró, gondozó és támogató programok. Energiaracionalizálási bemutatók, programok, hatékonysági szemléletformálás. Civil szervezetekre alapozott szociális ellátási formák kialakítása és terjesztése.

- Nógrád megye legyen olyan élettér, amelyet az itt élőknek nem érdemes elhagyni. Szolgálja a családok, vállalkozások, szervezetek kényelmét, kiegyenlített és korszerű intézményrendszer, javuló közlekedési hálózat, biztonságos, egészséges környezet. Nógrád legyen vonzó azok számára is, akik zsúfolt nagyváros és agglomeráció helyett varázslatos tájra, természet közeli, emberléptékű lakótérre vágnak. Mindemellert legyen Nógrád a Budapest közelében élők számára egy kiváló rekreációs övezet.
→MARASZTALÓ ÉLETTÉR

Vonzó településkép kialakítása és fenntartása	Városrehabilitációs, szociális célú városrehabilitációs programok. Komplex település rehabilitáció. Kiemelt turisztikai attrakciók környezetének rendezése, biztonságának növelése.
Modern oktatás-nevelés értékmegőrzéssel	Szociális és gyermekjóléti alapellátás fejlesztése. Tehetséggondozó fejlesztő programok. Szociális alapú, bentlakásos oktatási intézmények létrehozása mélyszegénységben élő, hátrányos helyzetű gyermekeknek.
Tartalmas szabadidő minden korosztálynak	Tömegsport feltételeinek megteremtése. Természeti környezeti fejlesztések, szabadtéri programok, rendezvények.
Biztonságos és kényelmes közlekedés	Fenntartható közösségi közlekedés fejlesztése, színvonalának növelése. Kombinált helyi és távolsági rendszer. Parkolók kialakítása. Helyi kerékpárutak fejlesztése.
Infrastrukturális hálózatfejlesztés	Közút és kerékpárút fejlesztések. Kommunális közműfejlesztések. Informatikai és szórakoztató elektronikai hálózatfejlesztések. Megújuló energiaforrásokra alapuló helyi, mikrotérégi rendszerek.
Környezetbiztonság növelése Nógrád megyében	Többfunkciós víztározók kialakítása. Megfelelő, talajfogó növénykultúrák telepítése. Energiahatékonyság növelés a környezet megóvásáért.
Fiatalok elvándorlását megakadályozó modell értékű programok	Helyi foglalkoztatás elősegítése. Táv munkaprogramok kialakítása. Bedolgozói hálózatok kialakítása. Gyermekek és családbarát munkahelyek kialakítása.

A specifikus célrendszert és annak összefüggéseit, koherenciáját a következő ábra foglalja össze:

A területi célok meghatározásánál nem hagyhatjuk figyelmen kívül Nógrád megye területének kis méretét. Ha a gazdaság, illetve különösen társadalom helyzetét vizsgáljuk, alapvetően két terület rajzolódik ki: Kelet-Nógrád és Nyugat-Nógrád. A gazdasági mutatók összességében ugyan nem mutatnak jelentős eltéréseket, de a gazdaság szerkezete mégis különböző. A gazdaság és az export motorját a Nyugat-Nógrádban működő multinacionális vállalatok adják, míg a hagyományos ágazatok és a belőlük kinőtt KKV-k Kelet-Nógrádban működnek. A fentiek alapján két területi program került meghatározásra, melyek középpontjában a gazdaság és az ipar fejlesztése áll.

II.2. Kelet-Nógrád felzárkóztatása, újraiparosítása

Salgótarján és térsége a vállalatok árbevétele és export teljesítménye alapján elveszítette ipari központ szerepét, mindemellett a megyében a munkanélküliség mértéke a keleti részen a magasabb. A foglalkoztatási gondok enyhítésének egyetlen hatékony eszköze az iparfejlesztés lehet, melynek legnagyobb akadályát a nagyméretű, infrastruktúrával ellátott iparterületek hiánya jelenti, valamint a képzetlen munkaerő nagysága. Új, zöldmezős területek feltárása és fejlesztése mellett a KKV-k számára a gazdaságfejlesztésbe bevonhatóvá kell tenni a városképet romboló barnamezős területeket. Ezek a célok szorosan összefüggnek a városok és térségük fejlesztésével, kiemelten a Salgótarjánban megvalósítandó integrált területi beruházással.

A foglalkoztatás bővítéshez a térségre szükséges fókuszálni a társadalmi célok között szereplő, munka világára felkészítő programokat, piacképes tudás megszerzését biztosító képzéseket.

II.3. Nyugat-Nógrád gazdaság- és iparfejlesztése

A gazdaságfejlesztés a megye teljes területén prioritást élvez, hiszen ez a kulcstényezője Nógrád megye felemelkedésének. Az ipari parkok telítettsége miatt a zöldmezős iparterület-fejlesztés Nyugat-Nógrádban sem maradhat el, és várhatóan itt lesz könnyebb fejlesztésbe vonható alkalmas területeket feltárni. A veszteségtermelő barnamezős területek ugyan kisebb mennyiségben, de ebben a térségben is jelen vannak, és mind városfejlesztési, mind gazdaságfejlesztési szempontból szükséges a fejlesztésükkel számolni.

Nyugat-Nógrádban a kisvárosi életminőség nem minden tekintetben feleltethető meg a jelen lévő multinacionális vállalatok igényeinek. Ez az egyik oka annak, hogy a vállalatok menedzsmentje döntően nem helyi, hanem Pest megyéből ingázik. Az értelmiség térségbe vonzásához szükség van életminőséget javító szolgáltatás-fejlesztésre, ami különösen szükséges Rétság város esetében.

A helyi humán kapacitások hatékonyabb kihasználásához elsősorban a menedzsment és nyelvi kompetenciák fejlesztésére, megerősítésére van szüksége a multinacionális vállalatoknak.

II.4. Turisztikai vonzerő erősítése

A turisztika területén már meglévő, vagy éppen fejlesztés alatt álló kiemelt, ismert látogatóhelyeket szükséges nevesíteni, mindemellett hálózati fejlesztést is szükséges megjeleníteni (kerékpárút). A jövőben cél, olyan attrakciók támogatása, amely már meglévő „vezér pontokra” fűzhetők fel. A turisztikai fejlesztési elképzelést az alábbi ábra szemlélteti:

Turisztikai vonzerő fejlesztési projektsomag

II.5. Vidékfejlesztés

A vidékfejlesztés területén a megyei önkormányzat feladatvállalása elsősorban a helyi akciócsoportok munkájának összehangolása, fejlesztési elképzeléseinknek a megyei fejlesztési tervhez való illesztésének elősegítése. Ennek keretében a helyi vidékfejlesztési stratégiák kidolgozásának segítése, koordinálása az elsődleges feladat. A Tftv. lehetőséget biztosít a megyei önkormányzatok számára a vidékfejlesztési stratégiák jóváhagyási eljárásában is a részvételre, hiszen egyetértési jogkör van delegálva a megyei önkormányzatok részére.

Fontos feladat a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiák végrehajtásának az elősegítése, a helyi vidékfejlesztési akciók összehangolása, koordinálása. Ennek érdekében a 2014-2020-as programozási időszakban a már megalakult helyi akciócsoportokkal szoros együttműködést kell kialakítani, biztosítva a megyei fejlesztési programban foglalt célkitűzések megvalósítását.

Helyi akciócsoportok megyénkben:

- 36 Jó Palóc Közhasznú Egyesület: „Palócföld könnyei és gyöngyei” – Helyi Vidékfejlesztési Stratégia
Fő célkitűzéseik:
  - = helyi életminőség fejlesztése,
  - = helyi turizmus és térségmarketing fejlesztése,
  - = helyi vállalkozások fejlesztése,
  - = együttműködések ösztönzése a térségen belül és a térségek között önkormányzatok, vállalkozások és civil szervezetek vonatkozásában,
  - = felkészülés a 2014-2020-as időszakra, hosszú távú elképzelések generálása, projektek továbbfejlesztése.
- Cserhátalja LEADER Helyi Akciócsoport: A Cserhátalja és a Nyugat-Mátra Európában – Helyi Vidékfejlesztési Stratégia
Fő célkitűzéseik:
  - = helyi és térségi gazdasági környezet és a vállalkozások fejlesztése, a foglalkoztatás növelése,
  - = helyi életminőség javítása, a vidékhez kötődés erősítése
  - = humán erőforrás fejlesztése és a társadalmi tőke erősítése
  - = helyi és térségi turizmus, vendégfogadás és a kapcsolódó tevékenységek fejlesztése,
  - = térségi marketing tevékenység elősegítése.
- Ipoly-menti Palócok: Helyi Vidékfejlesztési Stratégia – „Élhető táj, élhető kultúra, élhető vidék”
Fő fejlesztési célkitűzések:
  - = helyi turizmus ágazat fejlesztése,
  - = helyi vállalkozások fejlesztése,

- = helyi életminőség fejlesztése,
- = társadalmi tőke erősítése,
- = hátrányos helyzetű csoportok integrációjának elősegítése.
- Duna-Ipoly Határmenti Együttműködés Helyi Közössége Közhasznú Egyesület
Fő fejlesztési célkitűzések:
  - = vidékgazdaság fejlesztése,
  - = helyi gazdaság szereplőinek integrációja,
  - = helyi termék piacának megteremtése,
  - = turizmus fejlesztése.

A feladat végrehajtása során stratégiai partner a Miniszterelnökség Agrár-vidékfejlesztésért Felelős Államtitkársága, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat megyei referense, a Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal megyei szervezete és nem utolsósorban az akciócsoportok, azok munkaszervezete. Mindezen szervezetek összehangolt munkájával érhető el, hogy a 2014-2020-as programozási időszakra kitűzött vidékfejlesztési célok megvalósulhassanak, és a megyei önkormányzatnak kell az együttműködés során a vezető partner szerepét betölteni.

II.6. Fejlesztési elképzeléseink összefüggése más releváns tervekkel

Terveinknek, hosszú távú elképzeléseinknek illeszkedni kell a makroszinten megfogalmazott elvárásoknak, elképzeléseknek. A Nemzeti Fejlesztés 2020 az a „sarokpont” jellegű dokumentum, mely tartalmazza az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót, a hosszú távú országos fejlesztési stratégiát. A következő táblázatban kerültek összefoglalásra a fejlesztési elképzeléseink és a Nemzeti Fejlesztés 2020 dokumentum kapcsolódási pontjai.

Nemzeti Fejlesztés 2020	Kapcsolat a területfejlesztési elképzelésekkel
- környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése - termőhelyi adottságokra és saját biológiai alapokra építő agrotechnika kialakítása - lakosság egészségét károsító folyamatok fékezése, visszafordítása globális környezeti változásból eredő problémák megfelelő kezelése - fenntarthatósági szempontok hatékonyabb érvényesítése a települési értékek megőrzésében - épített környezet és zöldfelületi rendszer védelme, - mobilitás feltételeink légszennyezés és zajterhelés csökkentő módon történő biztosítása - biológiai és táji sokféleség megőrzése,	Átfogó cél: Fejlődő gazdaság Stratégiai célok: - KKV-k és nemzetközi nagy vállalatok élénkülő vállalkozói aktivitása - Jövő centrikus, kreatív és tudásalapú gazdasági tevékenységek meghonosítása, megerősítése - Meglévő potenciálokra építő innovációs centrumok létrehozása, megerősítése - Helyi értékekre épülő, fejlődő, piacképes vidéki gazdaság Átfogó cél: Aktív, kreatív, együttműködő társadalom Stratégiai cél: - Társadalmi depresszió kezelése, felkészítés a munkára

fenntartható használata - környezet eltartó- és tűrőképességével való összhang biztosítása, természeti erőforrások értékvédelme, degradációjának megelőzése, - vizek „jó állapotának” elérése, - fenntartható vízkészletgazdálkodás megteremtése, vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme - települési szilárdhulladék gazdálkodási rendszerek fejlesztése, - üvegház hatású gázok kibocsátásának csökkentése, - környezetbiztonság növelése, veszélyeztetés megelőzése, - vállalkozások környezetközpontú fejlesztéseinek támogatása, - egyedi tájértékek megőrzése, zöldterületek növelése, helyi adottságoknak megfelelő megújuló energia termelés és felhasználás, - éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kockázat-megelőzés és kezelés.	- Elszegényedő társadalmi rétegek használható tudáshoz való hozzáférése - Jövő iparágait és hagyományos ágazatait támogató képzési rendszer Átfogó cél: Marasztaló élettér Stratégiai célok: - Egészséges, vonzó, emberközpontú lakó- és pihenő környezet - Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatás-rendszer, egyenlőtlenségének csökkentése - Fokozódó környezet biztonság.

Jelen anyagban a Nemzeti Vidékstratégia 2012 – 2020 dokumentumhoz való illeszkedést is fontosnak tartom hangsúlyozni. A Vidékstratégia célja, hogy hazánk vidéki térségeinek nagy részén érvényesülő kedvezőtlen folyamatokat megfordítva, a fenntarthatóságot, az életképes agrár- és élelmiszertermelést és a vidéki élet értékeit középpontba állító jövőkép alapján kijelölje az ország vidékpolitikájának célkitűzéseit, alapelveit, valamint az azok elérését biztosító programok és intézkedések végrehajtási kereteit.

Nemzeti Vidékstratégia 2020	Kapcsolat a területfejlesztési elképzelésekkel
Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata	Minden átfogó, területi és horizontális cél, döntő szempontként kezeli.
Vidéki környezetminőség javítása	„Marasztaló élettér” stratégiai cél „Egészséges, vonzó, emberközpontú, megfizethető lakó- és pihenő környezet” és „Fokozódó környezetbiztonság” rész cél. Mindkét cél az egészséges, élhető környezet megteremtésére fogalmaz meg alkalmazandó szempontokat.
Föld és birtokpolitika	Nem releváns

II.7. Megyénk adottságaiból eredő erősségek, gyengeségek

A fejlesztéspolitikai elképzeléseinknek kiinduló pontját adják a meglévő adottságokból eredő pozitívumok és negatívumok, valamint az ebből eredő lehetőségek és veszélyek, melyeket a következő táblázat tartalmazza:

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
- kedvező földrajzi elhelyezkedés Budapesthez, mint nemzetközi gazdasági centrumhoz képest - önfenntartó képességet magában hordozó településszerkezet - környezetet intenzíven terhelő megavállalatok és környezeti katasztrófák kockázatát hordozó veszélyes üzemek nem működnek - Kelet- és Nyugat-Nógrádot a megyehatárhoz közel lévő tranzitútvonalak kötik be a közép-európai nagytérség gazdasági vérkeringésébe - a megye minden térségi központjában létezik az iparszerű termelés vállalati kultúrája - a térségben létezik világszínvonalú tudás az itt működő magyar és multinacionális cégeknél - gazdag történelmi, kulturális, építészeti örökség, néphagyományok - világörökségi helyszín és egyre jelentősebbé váló turisztikai attrakciók - Magyarország egyik legerdősültebb megyéje egyedülálló geológiai értékekkel - gyógyulást segítő klimatikus környezet és kiváló infrastruktúra az egészségipari fejlesztésekhez, egészségturizmus fejlesztés - a szolgáltató szektor továbbfejlesztésének alapjai megvannak: jó minőségű és méretű ingatlanállomány, képezhető közép- és felsőfokú végzettségűek - széles szakmakultúrát lefedni képes, fejleszthető szakképző intézményrendszer	- tervszerű fejlesztés koordináció hiányában uralkodóvá vált a pontszerű, összehangolatlan fejlesztés - a fejlődést visszafogó, a kor színvonalának nem megfelelő megyén belüli közúti és vasúti hálózat és rácsatlakozás a környező fő közlekedési korridorokra - rossz minőségű településközi úthálózat - városképet rontó, a település és a helyi közösség számára veszteségtermelő barnamezős területek - a tradicionális iparágak többsége nem tudott megújulni, alkalmazkodni az új piaci elvárásokhoz - a KKV szektor innovációs potenciálja rendkívül alacsony - a megye meglévő turisztikai vonzerői nem tudtak erős, tartózkodási idővel és költséssel párosuló kínálattá formálódni - elszegényedő, depressziós társadalom - magas munkanélküliség, alacsony szintű foglalkoztatás, drasztikus elvándorlás és népességfogyás, rohamos előregedés - halmozottan hátrányos helyzetű népesség számának és arányának folyamatos növekedése - a fiatalok intenzív elvándorlása miatt alacsony szintű a nyelvismeret és piacképes tudás - alacsony együttműködési készség és képesség, gyenge belső kohézió szétforgácsolódott kapacitásokkal - alacsony forrásfelvevő képesség, nagyfokú tőkehiány - beszűkült belső piac - rossz gazdálkodás a meglévő erőforrásokkal (föld, ipari ingatlan, tudás) - karakter nélküli imázs - az infrastruktúra fejletlensége

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
- megváltozott fejlesztési jogi környezet: a tervezés területi bázisai 2014-2020 között a megyék, ami lehetővé teszi egy helyiek által elfogadott, tudatos tervezésen alapuló fejlesztési koncepció és program megvalósítását, illetve emellett preferenciák biztosíthatók kiemelt térségek fejlesztéséhez (pl. szabad vállalkozási övezet) - változó geopolitika: a főváros tágabb térsége erőteljesebb rácsatlakozási lehetőséget kap a központi régió fejlesztési folyamataira, szerepet vállalhat a főváros tehermentésében (közlekedés, intézmények) - a területi együttműködésben 2014-2020 között kiemelt támogatást élvez a Duna Stratégia, melyre Nógrád megye a vidékfejlesztésen, táj- és vízgazdálkodáson keresztül rácsatlakozhat - a határon átnyúló együttműködések számára biztosított uniós források kibővülnek 2014-2020 között, amely – megfelelő tervezési és intézményi háttérrel – új perspektívát ad a Besztercebánya megyével kialakult együttműködéseknek - a 2030-ra szóló globális előrejelzések szerint fokozódik a világban a víz- és élelmiszerhiány, ami felértékeli Nógrád megye adottságait, megerősíti ebbéli potenciáljait, még a globális felmelegedés felgyorsulása esetén is - még inkább felértékelődik az információs technológia szerepe, amely segítheti közösségek, hálózatok önszerveződését, az együttműködés fokozódását, a főváros közeli kedvező életterek térbeli kiterjedését - 2030-ig tovább nő az energiaszükséglet a világon, felértékelődnek a jelenleg ki nem használt, régi vagy új energiaforrások, így akár a nógrádi szén, megújuló energiaforrás is - 2030-ra a globális társadalmon belül a középosztály növekszik leggyorsabban, amely bővülő igényt támaszt a fejlett technológiákkal, egészségügyi ellátással szemben, lehetőséget teremtve az ilyen szolgáltató ágazatok fejlesztéséhez	- negatív globális és hazai gazdasági forgatókönyvek bekövetkezése miatt a megye társadalmi-gazdasági leszakadási folyamata állandósul, elveszítve fejlődési potenciálját - a megye életében meghatározó helyi értelmiség elveszíti hitét a jövőben, és csökkenő társadalmi cselekvőképességével nem tud egy megújulási folyamat élére állni - Nógrád továbbra is kimarad a működő tőke-befektetési helyszínek közül, mivel a multinacionális cégek egyre inkább a feltörekvő országokba áramlanak majd - a megye déli és nyugati részének erőteljesebb hozzárendelése a fővárosi agglomerációhoz a megye egyik felének jelent csak előnyöket, tovább erősítve polarizáltságát - a megye elszegényedési folyamata vonzerőként jelentkezik a tágabb térség halmozottan hátrányos helyzetű csoportjai számára - Nógrád megye végképp perifériára kerül a nemzeti fejlesztéspolitikában, és hasonló sorsú észak-magyarországi, valamint dél-szlovákiai határtérségeivel együtt Közép-Európa „szegénynegyedének” részévé válik - a városba áramlás fokozódását előrejelző trendek bekövetkezése miatt a nógrádi vidék fokozottan elnéptelenedik

- Kína gazdasági befolyása tovább növekszik (akár megelőzve az USA-t), amelynek jobb kihasználásához kedvező alapot jelenthetnek az elindult megyei kapcsolatok	

III. Az Önkormányzat stratégiai céljai mellé rendelt eszközrendszerek

III.1. Önkormányzatunk testületi munkája

Önkormányzatunk működésének rendszere az SZMSZ-ben került rögzítésre. A rendelet keretjelleget határoz meg, ugyanakkor – ahogy az előző önkormányzati ciklusban is – előre vetíthető a gyors döntések érdekében a gyakoribb ülések szükségessége.

Előre ütemezhető döntések a következők:

- költségvetés, annak módosítása, végrehajtásához kapcsolódó intézkedések,
- vagyoni kérdések,
- alapító okirat módosítása,
- rendeletek felülvizsgálata, módosítása,
- Állami Számvevőszék és a Magyar Államkincstár által végzett ellenőrzés(ek) tapasztalatairól készített tájékoztató,
- Nógrád Megye Önkormányzata részesedésével működő gazdálkodó szervezetek tevékenységével kapcsolatos döntési javaslatok,
- jogszabályok változásából eredő esetleges intézkedések,
- 2014-2020 közötti Európai Unió tervezési, végrehajtási munkafázisával kapcsolatos aktuális feladatok,
- a területfejlesztési feladatainkhoz kapcsolódó, az oktatás, tudományos élet, kutatás-fejlesztés és az egyéb területek képviselőivel kötendő együttműködésre vonatkozó szándéknyilatkozatok, megállapodások.

A testületi munkát alá kell rendelni a fejlesztési források optimális felhasználásához kapcsolódó döntéseknek, ebből adódóan több rendkívüli ülés is várható. Tekintettel arra, hogy a 2014-2020-as uniós költségvetési időszakból a 2014. év és a 2015. I. félév a tervezői munkafázisokkal volt lefedett, 2015. II. félévétől várható a forráselosztásra vonatkozó döntések felgyorsulása. A kormányzati szándék is az, hogy a közel másfél éves időszakot érintő, a végrehajtás területén érzékelhető elhúzódás 2015 szeptemberére kötelezettségvállalás szintjén időarányossá váljon.

A Nógrád Megyei Roma és a Nógrád Megyei Szlovák Nemzetiségi Önkormányzattal rendezett a kapcsolatunk. Megállapodás alapján a Hivatal látja el adminisztrációs jellegű feladataikat, továbbá térítésmentesen biztosítjuk a testületi ülésekhez a tárgyaló termet és a megfelelő technikát, valamint egy iroda is rendelkezésükre áll a szükséges informatikai eszközökkel.

III.2. Önkormányzatunk kapcsolatrendszere

III.2.1. Kapcsolatunk a szomszédos megyei önkormányzatokkal

E fejezetben belül elsőként kell említeni a Heves Megyei Önkormányzattal és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzattal kiépített, rendkívül sokoldalú kapcsolatrendszerünket. 2012. január 1-jétől az ÉRFT megszűnése és a feladataik átvétele okán több egyeztetés és megbeszélés is történt. 2012. január 18-án megalakult a három megyei önkormányzat részvételével az Észak-Magyarországi Regionális Konzultációs Fórum, mely fontos szerepet tölt be a 2014-2020-as programozási időszakban az operatív programok, így a TOP végrehajtása során is, hiszen a megyei egyeztetéseken túl szükséges a megyehatáron átnyúló fejlesztési elképzelések folyamatos egyeztetése, a három megyei önkormányzat fejlesztési programjához igazítása.

A Fórum elnöki tisztségét a megyei elnökök féléves rotáció keretében látják el.

A regionális területfejlesztési konzultációs fórum főbb feladatai

- a) eljár a regionális döntést, állásfoglalást, véleményezést igénylő ügyekben,
- b) összehangolja a megyei önkormányzatok döntéshozatalát,
- c) képviseli a megyei önkormányzatok egyező döntését, mint a régió álláspontját,
- d) javaslatot tesz a Kormánynak a Régiók Bizottságában a régiót képviselő tag személyére.

A Fórum önkormányzatai 2014. január 1-jétől egyenlő arányban tulajdonosok a régióban működő NORDA-ban. A gazdasági társaság a 4/2011. (I. 28.) Korm. rendeletben foglaltak alapján Közreműködő Szervezetként vesz részt az Irányító Hatóság által meghatározott feladatok megvalósításában az arra vonatkozó szerződés keretei között rögzített, a Strukturális Alapok kezelésével kapcsolatos felhatalmazások, kötelezettségek és jogkörök alapján. Az 1152/2014. (III. 20.) Korm. határozat értelmében az Észak-magyarországi Operatív Program „Humán közösségi infrastruktúra fejlesztése” című prioritás végrehajtásával összefüggő, korábban a Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt. által ellátott feladatok átadásra kerültek a társasághoz.

A NORDA szakmai tevékenységét meghatározó részben a Miskolc Széchenyi u. 107. sz. alatt bérelt ingatlanban végzi. A háromemeletes 1959 m² alapterületű épület 7 éve teljes körűen fel lett újítva, a berendezései ezzel összefüggésben jó színvonalúak. Emellett a regionális jellegből adódóan további 2 bérelt ingatlanban tevékenykedik, Salgótarjánban és Egerben. A gazdálkodásuk volumenét jól szemlélteti, hogy a 2014. évi üzleti tervben meghatározott árbevétel összege meghaladta az 1,156 Mrd Ft-ot.

Tekintettel, hogy a NORDA működtetése – a jelenlegi ismeretink alapján – a 2007-2013-as uniós költségvetési időszak forrásfelhasználásához kapcsolódik, a tulajdonosoknak előreláthatólag 2015-ben meg kell hozni azokat a stratégiai döntéseket, melyek a NORDA jövőjét meghatározzák. A gazdasági társaság nagyságrendjét figyelembe véve mindennemű lépéshez Kormányzati segítség szükséges, a három megyei önkormányzat jelenlegi költségvetési kerete nem tesz lehetővé bárminemű forrás biztosítását.

Szintén tulajdonosok a Fórum tagjai a NORRIA Észak-Magyarországi Regionális Innovációs Ügynökség Nonprofit Kft.-ben. A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal által – 2004. évben – generált szakmai konzorcium 2008. évi átalakulását követően, mint önálló jogi személyiségű társaság vált ki az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökségből.

A társaság jelenlegi tulajdonosai, tulajdoni hányaduk és szavazati arányuk:

- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat (16,6; 13,4%)
- Heves Megyei Önkormányzat (16,5; 13,3%)
- Nógrád Megyei Önkormányzat (16,5; 13,3%)
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (11,3; 13,38%)
- INNTEK Innovációs és Technológiai Központ Nonprofit Kft. (5,6; 6,66%)
- INNOCENTER Innovációs Központ Közhasznú Nonprofit Kft. (5,6; 6,66%)
- Nógrádi Gazdaságfejlesztő Nonprofit Kft. (5,6; 6,66%)
- Miskolc Holding Önkormányzati Vagyonkezelő Zrt. (5,6; 6,66%)
- KRF Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Zrt. (5,6; 6,66%)
- InWest-2000 Szaktanácsadó Bt. (5,6; 6,66%)
- Bio-Indikátor Szolgáltató Kkt. (5,6; 6,66%)

A társaság működését az elmúlt hat évben jelentős pályázati források elnyerése támogatta. E pályázatok lezárásával a tevékenység jelentős mértékben piaci irányba tolódott, összhangban azzal az elvárással, hogy a társaság végezzen önálló üzleti tevékenységet, döntő mértékben a feladatául kijelölt kutatás-fejlesztési és innovációs tanácsadási, szolgáltatási piacon. Az elmúlt évek egyértelműen bizonyították, hogy a NORRIA üzleti alapon történő forrásszerzési képességei korlátozottak, a 2014. évi bevételi terve közel 72 M Ft.

Heves Megye Önkormányzatával való egyeztetések során külön jelentősége van a következőknek: Nógrád és Heves megyét észak-déli irányba folyó, patakok sávjai kötik össze: Zagyva-folyó, a Tarna-patak völgyei. Déli irányba a Mátra hegység kapcsolódik az Északi-Középhegység jellemzően erdővel borított hegyháti területéhez, így szerves táji és ökológiai kapcsolódást biztosít.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye esetében kiemelendő, hogy közvetlen, erős térségi kapcsolatunk van a 23. sz. főútvonal okán. Nógrád megyére is kihatással van az Ózdi járás, melynek tervei alapján felvetődik a 23. sz. főút egyes pontokon történő nyomvonal elterelése, szélesítése és megerősítése.

Pest megye vonatkozásában kapcsolódási pontként hangsúlyozandó egyrészt a megyénk nyugati részén, Pest megyei Duna-szakaszon kitermelt parti szűrésű víz, amely biztosítja a körzet ivóvízszükségletének jelentős részét. Másrészt megyénk székhelye Salgótarján, amely Budapest térszerkezeti összefüggésrendszerének megfelelően kap szerepet a főváros körüli városgyűrűben. Ettől a szereptől várhatunk állami segítséggel a budapesti városrégiótól északkeltre eső, a megye határon átnyúló fejletlenebb területekre is ható gazdasági fejlődést.

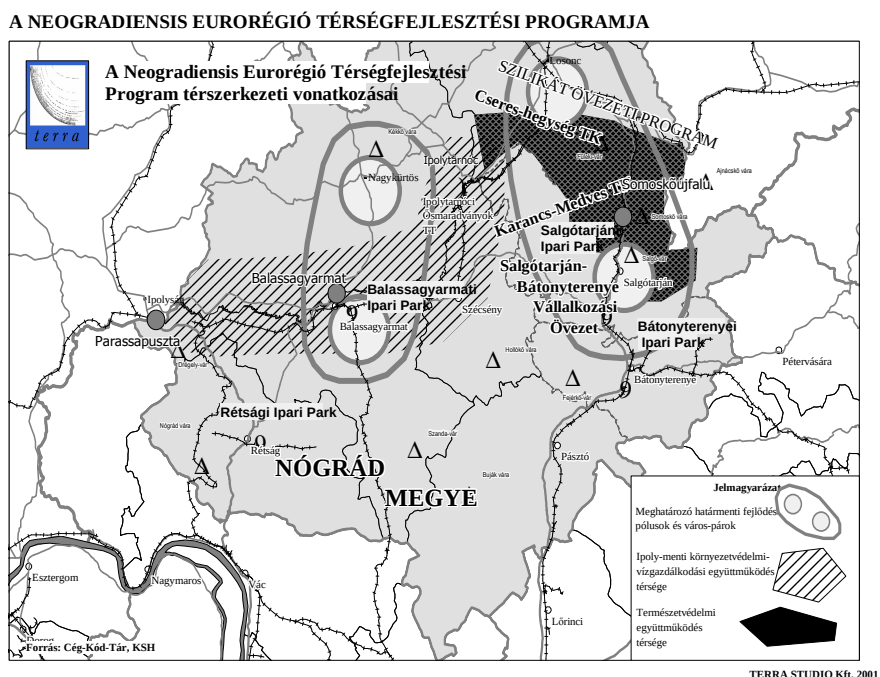
III.2.2. Kapcsolat a szlovák partnerrel

A magyar-szlovák államhatár két oldalán elterülő, saját országában viszonylagosan periférikusan fekvő, a külső segítségre és a belső erőforrás mozgósítására fokozottan ráutalt gazdasági nehézségekkel küzdő térség gazdasága párhuzamosan próbálkozik egymás mellett a

fejlődés útjára jutni, miközben az egymás irányába forduló kapcsolatok szintje alacsony. Nógrád megye gazdaságának irányultságát alapvetően meghatározza Budapest közelsége, észak felé pedig lezárja az országhatár. Jellemző, hogy napjainkig elsősorban a kereskedelemben nyert teret az együttműködés.

Cél, hogy minél szélesebb körű információval rendelkezünk a kapcsolódási pontokról. Ennek eszköze kell, hogy legyen a jövőben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Szlovák-Magyar Tagozata, illetve a Nógrád Megyei Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány. A Tagozat olyan információs bázist épített ki, mely a szlovák oldali üzleti lehetőségekkel, jogrendszerrel, szabályozással kapcsolatos információk naprakész szolgáltatását biztosítja a vállalkozók részére. Az Alapítvány aktív kapcsolatokat ápol szlovákiai, vállalkozásfejlesztésben érintett szervezetekkel, akikkel többek között e-inkubátorházat működtetnek, melynek feladata az üzleti információk és üzleti lehetőségek közvetítése több nyelven. E kapcsolatok elsősorban a közös lehetőségek és érdekek feltárására irányulnak, illetve a kölcsönösen meglévő információhiány enyhítését célozzák.

Nógrád megyét több nemzetközi útvonal érinti, melyek közül néhány a Neogradiensis Eurorégió közlekedési tengelyét is képezi. Az Eurorégió közös társadalmi – gazdasági fejlesztési programja törekvéseinek a határ menti együttműködés fejlesztésének a kedvező határátlépési feltételek adják a legfőbb támogatást. A határok átjárhatósága a gazdasági és kulturális együttműködés terén is helyzeti előnyt jelentenek. Az Eurorégió térségfejlesztési programját szemlélteti az alábbi ábra.

Az országhatár nem csak elválasztó, hanem összekötő szerepet is be kell, hogy töltsön. Ennek egyik eszköze lehet a már tervekkel rendelkező kerékpárkörút, melynek útvonala Hollókőtől Murányig került kijelölésre. A tervezés alapvető célja volt a turisztikai vonzerő fokozása, ezáltal gazdaságélénkítő hatás elérése, ugyanakkor az érintett térségek kiskereskedelmében is várható javulás.

Nógrád megye jelenlegi társadalmi és gazdasági helyzetének értékelése, a fejlesztés alapjául szolgáló tendenciák és jellemzők feltárása kijelölik egy új magyar-szlovák határon átnyúló fejlesztési program célrendszerét.

Az elmúlt tíz évben történt tervezési és együttműködési tevékenységek megérlelték az időt a közös tervezési kérdések áttekintésére. Az együttműködés kereteinek az alábbi területekre kell kiterjednie:

- Határon átnyúló üzleti együttműködés, üzleti szolgáltatások fejlesztése.
- Oktatás, szakképzés, kultúra határon átnyúló vonatkozású fejlesztése.
- Turizmus fejlesztése.
- Infrastruktúra, határon átnyúló energia rendszerek fejlesztése.
- Egészségügyi és szociális együttműködés fejlesztése.
- Határon átnyúló közös területi tervezés.

A határon átnyúló térségfejlesztési program megvalósításának célja a gazdaság hatékonyabb működtetése és ezáltal az életminőség javítása a határ mindkét oldalán. A megvalósítás eszköze a határon átnyúló együttműködés, feltétele, hogy a határ ne állja útját semmilyen előremutató, a közös gazdasági érdek érvényre jutását szolgáló kezdeményezésnek.

III.2.3. Egyéb nemzetközi kapcsolataink

Önkormányzatunk a 92/2011. (VIII. 18.) Kgy. határozat szerint kötött testvérmegyei megállapodást a kínai Guizhou Tartomány Népi Kormányzatával. A 124/2013. (XI. 27.) Kgy. határozat alapján szintén a Kínai Népköztársaságon belül, Qinghai Tartomány előljáróival került sor szándéknyilatkozat aláírására.

Önkormányzatunk nyitott minden olyan kapcsolatfelvételre, mely a megyénk érdekét szolgálják. Mindemellett természetesen meg kell említeni a költségvetési helyzetet, mely korlátot szabhat a kapcsolatépítés fizikai megvalósításának.

III.2.4. Salgótarján Megyei Jogú Várossal való közreműködésünk

Az országos fejlesztési elképzelések (Országos Területfejlesztési Konceptió) egységként kezeli a megyét és a megyeszékhelyet, ugyanakkor a 2014-2020-as uniós költségvetési időszakban önállóan készítik programjaikat. Szükségszerű a stratégiai tervek összhangja, különös tekintettel arra, hogy a megyeszékhely fejlődése maga után vonja az agglomeráció mutatóinak javulását is.

A Tftv. 14/B. §-ában foglaltaknak megfelelően a megyei közgyűlés és a megye területén működő megyei jogú város közgyűlése Megyei Területfejlesztési Konzultációs Fórumot működtet. A tervezési munkában és a fejlesztési elképzelések kapcsolódási pontjai során szükséges a rendszeres konzultáció a város képviselőivel.

III.2.5. Együttműködés a megyei területfejlesztésben résztvevőkkel

A 2014-2020-as tervezésben kiemelt szereppel bír a területi érdekek érvényesítése, az alulról jövő fejlesztési javaslatok feltérképezése és „becsatornázása”. Mindezek érdekében a

megyében járasonként területi munkacsoportok létrehozására került sor, melyek fenntartása a tervezésen túl, a megvalósítás szakaszában is fontos szerephez jut. A munkacsoport vezetője az adott járásszékhely polgármestere, Salgótarján járás vonatkozásában Sóshartyán település polgármestere. A TMCS feladata a tervezési dokumentumok véleményezése, illetve a javaslattétel. A TMCS-k munkájában a minisztériumi ajánlásoknak megfelelően a szakmai szereplőkön túl – a 126/2013. (XII. 19.) Kgy. határozat 3. pontja szerint – a megyei közgyűlés tagjai, mint politikai szereplők is részt vesznek.

A szakmai egyeztető fórum másik szereplője a Nógrád Megyei Tervezéskoordinációs Tanács, melyet a közgyűlés a 123/2013. (XI. 27.) Kgy. határozatával hozott létre. Ez az a fórum, melynek álláspontja ismeretében hozza meg a közgyűlés a tervezési alapidokumentumokról szóló döntését. Szándékaink szerint a végrehajtás során is igénybe vesszük a szervezetbe delegált szakemberek tudását, hozzáértését.

III.2.6. Állami szervezetekkel való kapcsolódási pontjaink

A Közgyűlés ülésterve alapján folyamatosan tájékoztatást kapunk az alábbi szervezetektől:

- Magyar Közút Nonprofit ZRt.,
- Középkelet-magyarországi Közlekedési Központ ZRt.,
- Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság,
- Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság,
- Nógrád Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja,
- Nógrád Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv,
- Nógrád Megyei Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány.

Amennyiben a megye lakosságának széles körét érintő kérdésekről van szó, nyitottak vagyunk arra, hogy a fekvőbeteg ellátó, szociális és oktatási intézményektől, vagy fenntartóiktól tájékoztatást kérjünk.

III.2.7. Kapcsolataink felsőoktatási intézményekkel, tudásbázisú szervezetekkel

Az elmúlt ciklusban számos olyan kapcsolatfelvétel történt, melynek alapvető célja a felsőoktatás térnyerése megyénkben. A legsokoldalúbb kapcsolatrendszer a Semmelweis Egyetemmel épült ki.

Testületünk a 9/2014. (I. 30.) Kgy. határozattal fogadta el a Semmelweis Egyetemmel történő együttműködési szerződést, melynek fő célja a 2014-2020 közötti uniós fejlesztési időszakra vonatkozó, kutatás-fejlesztési és innovációs tervek összehangolása és közös projektek indítása. A dokumentum ünnepélyes aláírásán Dr. Szél Ágoston rektor így fogalmazott: *„Az együttműködésben az egyetem minden kára jó eséllyel részt tud majd vállalni, a megállapodás pedig arról szól, miként tud egy három nyelven oktató, hallgatókat több mint hatvan országból fogadó kutatóegyetem egy megyével együttműködni, mely kész az egyetemet jellemző szellemi potenciál fogadására, esetleg pályázati alapon való finanszírozására.”*

A rektor kitért arra is, hogy minden együttműködésnek van egy jövőképe, de fontos az aláírásig vezető útról is szót ejteni. Megállapodás született arról is, hogy a 2014-2020 között megnyíló TOP keretében csaknem tíz nagyprojektet indítunk közösen, egyebek mellett a Nógrád megyei egészségipar fejlesztése, a lakosság egészségi állapotának javítása és a foglalkoztatás növelése érdekében.

Az együttműködési megállapodás alapján a Semmelweis Egyetem 31 db projektet dolgozott ki, melyek szerepelnek Nógrád megye 2014-2020 fejlesztési projektjeinek adatbázisában.

A 133/2013. (XII. 19.) Kgy. határozattal új alapokra helyeződött az Észak-magyarországi Regionális Környezetvédelmi Központtal, valamint a Károly Róbert Főiskolával kötött megállapodás.

A Magyar Tudományos Akadémia Energiatudományi Központjával a 31/2014. (IV. 30.) Kgy. határozat szerint állapodott meg az Önkormányzat.

A Szent István Egyetemmel kötendő stratégiai együttműködési megállapodásról a 128/2014. (XII. 18.) Kgy. határozat döntött, mely alapján 2015. február 11-én megtörtént a dokumentum aláírása.

A részletezett megállapodások jó alapot adnak a hosszú távú terveinknek. Az elkövetkező években is nyitottak kell, hogy legyünk a kutatás, fejlesztés, innováció területét érintő mindennemű együttműködésre.

III.2.8. Civil- és egyéb szervezetekkel történő kapcsolataink

A civil szervezetek, mint az állampolgárok önkéntes szerveződése a társadalmi, a gazdasági és a kulturális élet fontos alkotóelemei. Tevékenységük, szerepvállalásuk révén nagymértékben hozzájárulnak a társadalmi problémák hatékony kezeléséhez. Ezek a szervezetek megyénkben gyakorlatilag az élet minden területén jelen vannak, megfelelő keretet és lehetőséget biztosítanak az embereknek az önszerveződésre, arra, hogy közös érdekek, értékek mentén, meghatározott célok elérése, hasonló problémák kezelése, embertársaik megsegítése végett létrehozzák saját egyesületeiket, klubjaikat, kifejezzék igényeiket, érvényesítsék érdekeiket.

Önkormányzatunk törekszik arra, hogy a megyében működő civil szervezetek, illetve rajtuk keresztül a megyében élő polgárok bekapcsolódhassanak a közjó érdekét szolgáló területi és helyi döntések előkészítésébe és végrehajtásába. A társadalmi önszerveződések fontos társadalmi, gazdasági, kulturális, természetvédelmi, értékőrző funkciókkal bírnak mind az egyének, kisebb közösségek, mind a társadalom egésze számára. A tevékenységük, szerepvállalásuk révén hozzájárulnak a megye „egészségesebb” működéséhez. Az elkövetkezendő időszakban célunk ezen szerveződések alaposabb megismerése, munkájuk segítése. Aktívan kívánunk részt venni a civil szervezetekkel a társadalmi felelősségvállalást érintő kérdések megoldásában. Közös tevékenységünk célja az aktív polgári részvételt segítő elképzelések, kezdeményezések támogatása. Fontos érdek, hogy segítsük, előmozdítsuk a gazdasági szereplők társadalmi felelősségvállalását.

A ciklus időtartama alatt célszerű fenntartani azt a támogatási rendszert, mely az elmúlt években kialakult még akkor is, ha ez önként vállalt feladat. Költségvetési lehetőségeinkhez

mérten biztosítandó támogatás a megyében lévő szervezeteknek, alapítványoknak rendezvényekre, programokra, kiemelt eseményekre. Ezáltal számos falunap, rendezvény a segítségünkkel valósulhat meg.

Az előző ciklusban a 42/2012. (IV. 26.) Kgy. határozat alapján külön együttműködési szándéknyilatkozat született a Háztartások Foglalkoztatásáért Alapítvánnyal, továbbá a 14/2013. (IV. 25.) Kgy. határozat szerint a Százak Tanácsa Közhasznú Egyesülettel. Indokolt a megkezdett folyamat tovább mélyítése.

A testnevelés és sport feladatainkat a sportról szóló 2004. évi I. törvény határozza meg. Ez alapján a tradicionálisnak minősülő programok tovább folytatása a cél. E körben szükséges nevesíteni a „Jó tanuló, jó sportoló” rendezvényt. A színvonalas program keretén belül több száz fiatal sportoló részesült elismerésben.

Egyedi támogatási szerződések alapján számos megyei sportegyesület, sportoló támogatására is gondot kell fordítani pl. sporteszközök beszerzésére, a sportrendezvények színvonalas megrendezésére, a sportolók nemzetközi, illetve hazai versenyeken való részvételére, felkészülésére nyújtott pénzbeli segítséggel.

III.3. Esélyegyenlőségi feladatok

Az esélyegyenlőségi feladataink megvalósítását az Esélyek Háza program segíti, melyet az Emberi Erőforrások Minisztériuma is támogat. A költségvetési lehetőségeink függvényében valósíthatók meg elsősorban a hátrányos helyzetű társadalmi rétegeket érintő rendezvények, programok.

Itt szükséges megemlíteni, hogy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. § (4) bekezdése alapján a 43/2014. (VI. 26.) Kgy. határozattal került elfogadásra az Önkormányzat és Hivatal Esélyegyenlőségi Terve. Ennek célja, hogy biztosítsa a munkavállalók számára az egyenlő bánásmód elve teljes körű érvényesülését, a munkavállalás megkezdése előtt és alatt az esélyegyenlőséget, az érintett csoportok helyzetének elemzésével mérje fel a munkavállalók valós helyzetét, helyzetük alakulását kísérelje figyelemmel és segítse elő az esélyegyenlőségi célok megvalósulását, az ezzel kapcsolatos sérelmek orvoslását.

III.4. Rendezvényeinkről

Kiemelt jelentőségű a minden év szeptemberében megrendezendő Megyenap. A kulturális műsorral színesített rendezvényen kerülnek átadásra a megyei díjak, kitüntetések, valamint 2014-től a NÓGRÁDIKUM elismerések. Immár több évtizedes hagyomány a minden év januárjában Balassagyarmat Város Önkormányzatával közös programként a Madách Ünnepségek, mely során a Madách Díjat osztjuk ki.

Nemzeti ünnepeinkhez kapcsolódó megemlékezéseknél célszerű keresni a településsel való közös pontokat. A közös rendezvények egyben közvetlenebbé teszik kapcsolatainkat a megye lakosságával is.

E fejezeten belül térek ki a NÓGRÁDIKUM programra. A közgyűlés – a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény 4. §-a alapján – a 70/B/2013. (VI. 6.) Kgy. határozatával létrehozta a Nógrád Megyei Értéktár Bizottságot, mely hivatott az elismerésekre vonatkozó döntések meghozatalára. A díjazási rendszer fő alapelvei a következők:

- Évente átadásra kerül a „Nógrádikum” díj, melyet az a legfeljebb három megyei érték kap meg, amely az adott évben a Nógrád Megyei Értéktárba felvett értékek közül egyedülálló tulajdonságokkal rendelkezik. A három kiválasztott egyenrangú díjazott jogosulttá válik a „Nógrádikum” megjelölés használatára, továbbá – az Értéktárba felvett egyéb értékekkel együtt – lehetőséget kap arra, hogy az évi Megyenap alkalmából rendezett eseményen bemutassa települése értékeit.
- Védjegyként levédetésre került a „Nógrádikum” kifejezés. A védjegyoltalom a bejelentés napjától számított tíz évig tart, és további 10-10 évre meghosszabbítható.

2015-ben a Földművelésügyi Minisztérium is támogatja céljainkat 10 M Ft-tal, melyből megvalósulhat az arculattervezés, az értékpontok kialakítása, a honlap és népszerűsítő kiadványok készítése, valamint rendezvények, konferenciák is.

A megyei rendezvényeken túl különösen fontos az országos megjelenés.

Az ezeréves vármegyei rendszer Magyarország közigazgatásának legmeghatározóbb pillére. Jellemzője, hogy évszázadokon át képes hordozni az alapvető keresztény értékeket, és válsághelyzetekben képes csökkenteni a történelmi krízishelyzetek pusztító hatásait. A múltban a vármegyék önálló történeti, földrajzi, gazdasági és kulturális alakzata rajzolta meg számunkra a nemzet egészét, alapvető építőköve mindannyiunk nemzettudatának. A megyék XXI. századi szerepe a területi integráció köré épül, mely magába foglalja a települések határain túlmutató fejlesztések koordinációjának felelősségét is. Ennek eredményeképp tér nyílik a tágabb értelemben vett helyi közügyek demokratikus keretek között történő megvitatására, így a megyék az ország tájegységeinek meghatározó agoráivá válhatnak. A közösségtudat és a partnerségi együttműködés erősítésén, az együttgondolkodás közösségformáló jótékony hatásán, a megyék integráló, identitást jelentő szerepének erősítésén túl, a megyék összefogása kiváló és példaértékű mintáját jelenti a nemzeti összetartásnak. Ennek megvalósítása a tizenkilenc megye önkormányzatának feladata és felelőssége. Mindezek alapján küldetésünk, hogy tudatosítsuk a vidék társadalmi-, gazdasági-, politikai súlyát. Ennek a célnak lehet egyik eszköze a megyéket bemutató országos rendezvény, melynek megvalósulása fontos ügyként kezelendő.

A megyei rendezvények, programok megrendezésében az elmúlt ciklusban – elsősorban anyagi források biztosításával – részt vállaltak egyes állami tulajdonú gazdasági társaságok. Jelen céljaink elérése érdekében is számítunk aktív közreműködésükre. E körben külön szükséges nevesíteni az Ipoly Erdő ZRt.-t, az Északmagyarországi Regionális Vízművek ZRt.-t és a Duna Menti Regionális Vízmű ZRt.-t.

III.5. Munkánk bemutatásának csatornái

Nógrád Megye Önkormányzatának honlapja, a www.nograd.hu több funkciót betöltő, szerteágazó portál. Az oldalra egyrészt rendszeresen felkerülnek a nyilvános előterjesztések, az önkormányzat közlönye, pályázati felhívások és egyéb közérdekű adatok, változások. Külön menüpontban nyomon lehet követni a területfejlesztési tervezői munka dokumentumait, továbbá az önkormányzat 100 %-os tulajdonú gazdasági társaságának beszámolóira, üzleti tervre vonatkozó adatait. A honlapon lévő adatok aktualizálására, frissítésére kiemelt figyelmet szükséges fordítani. Mindemellett célszerű, hogy honlapunkon a napi események, információk, híreink nagyobb hangsúllyal szerepeljenek, mindezzel növelve az aktualitások értékét.

Továbbra is elvárás, hogy az önkormányzat közlönye túlnyomórészt elektronikus formátumú legyen, a papíralapú előállítás köre szűküljön. A közlönyeink papír formátumban megtalálhatók a megye könyvtáraiban, továbbá az Országos Széchenyi Könyvtárban.

Küldetésünk az is, hogy bővítsük a „Nógrád a Varázslatos Világ” című füzet sorozatot, ezzel is megőrökítve a megye értékeit.

IV. Kontrollkörnyezet önkormányzatunknál

A kontrollkörnyezet a teljes kontrollrendszer alapja. Biztosítja a fegyelmet és a szervezeti felépítést, valamint azt a „léggört”, amely befolyásolja a belső kontroll általános minőségét. Átfogóan hat arra, hogyan határozzuk meg a stratégiát és célokat, a kontrolltevékenységek strukturáltságát.

- Célok és szervezeti felépítés: az önkormányzat feladatait, céljait az Mötv. rögzíti. A sarkalatos törvény alapján került kialakításra a hivatal átlátható struktúrája, felépítése, maximálisan igazodva a költségvetési keretekhez. A feladatellátás munkaerő igénye és hatékonysága alapján a szervezet átalakításának lehetőségét folyamatosan vizsgáljuk.
- Belső szabályzatok: az államháztartási rendszerre ható szabályzatok felülvizsgálata folyamatos feladat kell, hogy legyen.
- Feladat-, és felelősségi körök: a munkaköri leírások egyértelműen meghatározzák a feladatokat és a felelősségi viszonyokat.
- A folyamatok meghatározása és dokumentálása: a munkafolyamatok rögzítettek, a dokumentáció zárt rendszerű, nyomon követhető.
- Humán-erőforrás: a központi költségvetési támogatást figyelembe véve kerül meghatározásra az önkormányzat, a hivatal létszám előirányzata.
- Etikai értékek és integritás: magas szakmai követelmény és igényesség; tekintettel a hivatal létszámára a feladatok integritása szükséges. A közgyűlés a 37/2012. (IV. 26.) Kgy. határozatával elfogadta a hivatal hivatásetikai alapelveinek és etikai eljárásának meghatározásáról szóló dokumentumot, melynek felülvizsgálatát szükség szerint el kell végezni.

Önkormányzatunk testületi munkája során meghatározó folyamatba épített kontrollt biztosítanak a szakbizottságok. Véleményük segíti az optimális döntéshozatalt.

A belső ellenőr a Pénzügyi és Ügyrendi Bizottság által jóváhagyott ellenőrzési terv alapján ütemszerűen kell, hogy végezze tevékenységét. Az ellenőrzés fókuszába helyezett feladatokat úgy kell meghatározni, hogy a rendszerünkben lévő esetleges kockázatokat minimalizálja.

A belső kontrollon túl külső szervek ellenőrzése is tükröz egyfajta minősítést. A MÁK az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 60. §-a, valamint az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 112. §-a előírásai szerint a központi költségvetésből igényelt és kapott hozzájárulások, támogatások elszámolását minden évben felülvizsgálja. Az állami támogatások felhasználásának ellenőrzése ezáltal folyamatosan visszatérő tevékenység.

V. Összefoglalás

Megyénk földrajzi, természeti és gazdasági adottságai alapján az ország egyik legváltozatosabb tájegysége. A településszerkezetet az aprófalvak sokasága jellemzi, 131 településünkben 6 rendelkezik városi ranggal, melyek egyben járási központok is.

Az Európai Unióban a pénzügyi források hozzárendelésével kiemelten kezelik a gazdaságilag elmaradott térségek felzárkóztatását, a mindenkori kormányprogram is szorosan kapcsolódik az elmaradott térségek helyzetének javításához. A járási gazdasági teljesítményük szerint erősen differenciáltak. A Kormány 2013-ban a leghátrányosabb helyzetű térségekben található településeket szabad vállalkozási zónákká nyilvánította. Nógrád megyében négy térség, a Salgótarjáni, a Bátorfai, a Szécsényi és a Pásztói járás valamennyi települése megkapta azt a lehetőséget, hogy területén érvényesíteni lehessen a kijelöléssel járó kedvezményeket (társasági adó-, szociális hozzájárulás adókedvezmény és szakképzési hozzájárulás alapjának csökkentése).

A gazdaságilag fejlettebb két térségben működő társaságok összességében tőkeerősebbek, a külföldi tőke jelenléte meghatározó és a vállalkozások fejlesztéséhez, bővítéséhez szükséges saját források is jobban rendelkezésre állnak.

Mindezek ismeretében a megyei fejlesztés elsődleges céljai a gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítése, a gazdasági és társadalmi változások miatt szükséges alkalmazkodóképesség javítása, a tudásalapú gazdaság, a vállalkozások hazai és nemzetközi versenyben való helytállásának erősítése, és a gazdaság tartós növekedésének elősegítése.

A célok érdekében az alábbi specifikus elvárások fogalmazódnak meg:

- a kutatás-fejlesztési és innovációs kapacitás, és együttműködés növelése,
- a vállalati kapacitások komplex fejlesztése,
- az üzleti környezet fejlesztése,
- a kis- és középvállalkozások finanszírozási forrásokhoz való hozzáféréseinek elősegítése.

A program kidolgozása során különös hangsúlyt fektettünk arra, hogy a megye teljes területének fejlesztése legyen a cél. Olyan programelemek kerültek végiggondolásra, melyek a különböző fejlettségű térségeknek egyaránt képes lehetőséget adni és alkalmat nyújtani a bekapcsolódásra és előre lépésre.

A gazdasági program elkötelezettség és felelősség-vállalás. Felelősség abban, hogy meghatározzuk az irányokat, melyek mellé eszközöket kívánunk rendelni és hisszük, hogy azok végrehajthatóak. Ezért is fontos a megfogalmazott célok szakmai alapja, valamint, hogy megvalósulásukat támogatottság övezze.

2014. február 17.

Skuczi Nándor